

УРОК 3.

1.ФОНЕТИКА

Произношение звуков

«Пиши, как говоришь и читай, как написано».

E [редуцированный русский «э»] (нечто среднее между «е» и «э»)

Ђ ђ, Ѓ ǣ, Dј dј [дьжь] – ђак (ученик)

Jј [й] – јелка (ёлка)

Љ љ, Љј [ль] – љубав (любовь)

Њ њ, Nј [нь] – његов (его)

Ћ ћ, Ѓ ć [мягче русского «ч»] – ноћ (ночь)

Ч ч, Ѓ ċ [тверже русского «ч», как «ч» в слове «лучший»] – час(урок)

Џ џ, Dž dž [дж] – оџбина (родина)

И и, I i [редуцированный русский «и»] (среднее между «и» и «ы»)

Задания. 1. Прочитайте слова на кириллице: ђак-џак, Џорџ Вашингтон, џамија-ђеврек, чути-ћутати, често, ћошак, епоха, Европа, сукња, краљица, сјајно, пријати.

2. Прочитайте слова на латинице: šubara, Ѓorđević, Džordž, ċokančić, ċelo, cimerka, sunce, ćutati, ċuti, njegov, polje, djak,

Произношение звуков.

Ђорђевић, Ђукић, Ђорђе.

Сербский звук ђ образовался из двух: д и ј. Поэтому в латинице он и обозначается как dj.

Этого не слышно при произнесении.

Поэтому в русском языке при транскрипции буква đ должна обозначаться не сочетанием звуков «дж», а сочетанием «дь».

Таким образом: Ђорђевић - Дьёрдьевич, Ђукић - Дьюкич, Ђорђе (Георгий) - Дьордые.

Таким образом Джорджевич = Џорџевић.

! Согласные не оглушаются. Гласные произносятся так, как написаны. Нет «аканья».

Дед, град, дело.

Задание. Произнесите слова: летос, пијем ракију, Београд, сат-сад, рат-рад, рог – рок, зуб, бег, дим, степен, колено, дете.

Уподобление согласных по звонкости-глухости.

Звонкие согласные оглушаются в положении перед глухими. Србин – Српкиња, Француз – Францускиња...

А в положении перед звонкими глухие согласные озвончаются. Сват – свадьба.

Но: 1. перед *с* и *ш* *д* сохраняется **на письме**: председатель, градски (городской). Но **в произношении** *д* оглушается.

2. В иностранных собственных именах исходный согласный сохраняется. Мусоргски, Вашингтон.

Задание. Произнесите слова: сладак – слатка, тежак – тешка, сват – свадьба, учити – уџбеник, зборник.

Ударение

«р» может быть под ударением:

крв, брдо, смрт, врло, дрво.

**Прочитайте слова: четвртак, крст,
крстарење, сврха, врх, врба, црква, срце,
трг.**

2. Грамматика

Глаголы. Инфинитив (неопределенная форма) глагола.

Два варианта окончаний инфинитива:

1. Окончание –**ти** (= рус. -**ть**). Читати, видети и пр. – бОльшая часть глаголов.

2. Окончание –**ћи**. Рећи(сказать), ићи(идти) и пр.

! Все производные от глагола ићи (глаголы движения). Доћи (прийти), отићи (уйти), ући (войти).

! Возвратная частица **се** (= рус. -**ся**). Радовати се (радоваться), умивати се (умываться).

Пишется с глаголом раздельно.

Глагол имати (иметь).

Рус. **У меня есть** = англ. I have = серб. **Ја имам.**

Спряжение глагола имати.

Лицо	Единственное число	Множественное число
1-е	Ја имам	Ми имамо
2-е	Ти имаш	Ви имате
3-е	Он,она,оно има	Они, оне, она имају

Отрицание (у меня нет). Частица **не**, пишется **слитно** с глаголом:

Лицо	Единственное число	Множественное число
1-е	Ја не мам	Ми не мамо
2-е	Ти не маш	Ви не мате
3-е	Он,она,оно не ма	Они,оне,она не мају

Примеры:

Ја имам сестру – Немам сестру

(У меня есть сестра – У меня нет сестры)

Он има кућу – Они немају кућу

(У него есть дом – У них нет дома)

Да ли имаш кишобран? - Немам кишобран

(У тебя есть зонт? – У меня нет зонта)

***Кишобран = киша (дождь) + бранити
(защищать)**

Глагол желети (хотеть, желать)

Лицо	Единственное число	Множественное число
1-е	Ја желим	Ми желимо
2-е	Ти желиш	Ви желите
3-е	Он жели	Они желе

Желети = хотети

Лицо	Единственное число	Множественное число
1-е	Ја хоћу	Ми хоћемо
2-е	Ти хоћеш	Ви хоћете
3-е	Он хоће	Они хоће

Примеры:

Желим сладолед. – Хочу мороженое.

Желим **да** шетам. – Хочу гулять.

Хоћу ићи код пријатеља. – Хочу пойти к другу.

*Желим **да шетам** = Желим шетати.

Аналитический инфинитив. Состоит из личной формы глагола и частицы да.

Да шетам – аналитический инфинитив.

Да шеташ, да шетамо и т.д...

Глагол ићи (идти, ехать)

Лицо	Единственное число	Множественное число
1-е	Ја идем	Ми идемо
2-е	Ти идеш	Ви идете
3-е	Он иде	Они иду

Примеры:

Куда идеш? – Идем кући. Идем на час српског језика. Идем у Србију у јулу. Идем пешице (пешком). Идем аутобусом (**еду** на аутобусе).

Да ли идеш на море? Не, **не** идем, **немам** паре (денег).

*пешице –пешком. Паре (новац) – деньги.

Калина Андрић. Писмо Деду Мразу.

04.12.15.

Деда Мразе, здраво. Зовем се Калина, имам 10 година, идем у О.Ш. „Јанко Веселиновић“ у Шапцу. Идем и у други разред музичке школе „Михајло Вук Драговић“, свирам виолину (играју на скрипке). Била сам добра целе године (прошедшее вемја), свирала сам и на хуманитарном концерту за сиромашну децу. Мама ми каже да сам њена вила (феја). Још ми каже да не пишем писмо зато што сам велика! А када хоћу да идем увече код другарице, каже да сам мала!

Ја имам необичне жеље. Мама каже да они нису могуће. Желим да Београд са свим занимљивостима преместим у Шабац. То није могуће, знам. Ви имате театар, опере, мјузекле, балете. Ја не могу да се доселим у Београд, јер су ми овде тата, бата, мама, дека, две баке и другари. Овде имам и пса Флекицу.

Сада каже да у вашој емисији (телепередаче) могу учествовати само мали.

Па ја не знам да ли сам велика или мала? Желим да ми донесеш Барби лутку са кућом. Желим да сам Зона Замфирова, или да стварно глумим (играти в кино/театре), да свирам музику за Титаник у филму, да стварно глумим а да мама, тата и бата седе у првом реду, да идем у Рим и Париз, Праг и пууууууујем пуно...

Словарь:

- Vaš – очень, как раз
- Ići u...razred – ходить в 1-й, 2-й и т.д. класс
- Svirati violinu, gitaru... – играть на скрипке, гитаре...
- Za – для
- Siromašni – бедный
- Stvarno – на самом деле
- Kod – у, около (местонахождение)
- Želja – желание
- Jer – потому что
- Ovde – здесь
- Pas – собака
- Za inat – назло
- Čudan – странный
- Lutka – кукла
- Kuća – дом
- Putovati – путешествовать
- Glumiti – играть (в кино, театре), быть актером